

Sekretarijat
Savjeta
za konkurentnost

*Projekt podržan od strane Evropske banke za obnovu i razvoj
u saradnji sa Vladom Ujedinjenog Kraljevstva

Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za 2023. godinu

Podgorica, decembar 2023. godine

European Bank
for Reconstruction and Development

British Embassy
Podgorica

UKaid
from the British people

Sekretarijat
Savjeta
za konkurentnost

* Projekat podržan od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u saradnji sa Vladom Ujedinjenog Kraljevstva: Unapređenje javno – privatnog dijaloga

Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za 2023. godinu

Podgorica, decembar 2023. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	3
REZIME	4
UVOD I METODOLOGIJA	5
ODGOVORI PRIVREDNIH UDRUŽENJA	6
<i>Tabela 1. Pregled DA odgovora privrednih udruženja</i>	6
ODGOVORI MINISTARSTAVA	7
<i>Tabela 2. Spisak zakona u čijoj izradi su učestvovala privredna udruženja</i>	8
<i>Tabela 3. Pregled DA odgovora ministarstava</i>	10
<i>Grafik 1. Prosječne ocjene za usvajanje komentara, adekvatnost uključivanja i benefita – poređenje</i>	11
POREĐENJA ODGOVORA PRIVREDNIH UDRUŽENJA I MINISTARSTAVA I POREĐENJE SA PRETHODNIM IZVJEŠTAJIMA	11
<i>Grafik 2. Ukupna uključenost – poređenje (%)</i>	12
<i>Grafik 3. Početne konsultacije – poređenje (%)</i>	12
.....	12
<i>Grafik 4. Javna rasprava – poređenje (%)</i>	13
<i>Grafik 5. Radne grupe – poređenje (%)</i>	13
<i>Grafik 6. RIA – poređenje (%)</i>	14
.....	14
PREGLED UKLJUČENOSTI PRIVREDE U IZRADU ZAKONA PO POGLAVLJIMA IZ PROCESA EU INTEGRACIJA	15
<i>Tabela 4. Uključenost privrede u izradu zakona, po poglavlju EU integracija</i>	15
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	16
ANEKS 1. KOMENTARI MINISTARSTAVA	17
<i>Tabela 5. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - javna rasprava nije obavezna za ovu vrstu zakona)</i>	17
<i>Tabela 6. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - javni poziv za javnu raspravu još nije raspisan)</i>	17
<i>Tabela 7. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - privatni sektor se nije odazvao pozivu na javnu raspravu)</i>	18
<i>Tabela 8. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti nije specificiran)</i>	20
ANEKS 2. SPISAK ZAKONA KOJI SU BILI PREDMET ANALIZE	22
ANEKS 3. UPITNICI	25
<i>Tabela 9. Upitnik za privredna udruženja</i>	25
<i>Tabela 10. Upitnik za ministarstva</i>	25

REZIME

U cilju unapređenja javno privatnog dijaloga u Crnoj Gori, blagovremenog uključivanja privatnog sektora u proces izrade zakonskih propisa, kao i u cilju mobilizacije zajedničkih kapaciteta i iskustava svih aktera u procesu donošenja zakona, Sekretariat Savjeta za konkurentnost (SCC) redovno izvještava o navedenom procesu, a ovom prilikom je izradio **Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za 2023. godinu (Izveštaj)**, u skladu sa Planom rada Savjeta za 2023. godinu. Izveštaj je pripremljen na osnovu prikupljenih podataka, to jest odgovora na upitnik koji je upućen privrednim udruženjima, članovima Savjeta za konkurentnost i ministarstvima. SCC je do sada izradio ukupno 12 Izveštaja.

Predmet ovog Izveštaja su 93 zakona, koji su relevantni za privredu, a koji su shodno Programu rada Vlade za 2023. godinu planirani za usvajanje tokom 2023. godine. Odgovori privrednih udruženja i ministarstava su prikupljeni od 27. novembra do 14. decembra tekuće godine. Kao i prilikom pripreme prethodnog Izveštaja, i ovog puta su ministarstva dala pun doprinos za izradu Izveštaja, pa je tako **% popunjenosti 100%, što znači da su sva ministarstva dostavila popunjen upitnik.** Analizirajući odgovore privrednih udruženja, prikupljeni su inputi većeg broja privrednih udruženja nego prethodnog puta, pa je tako **7 od 9 udruženja (78%) dostavilo podatke za izradu Izveštaja.**

Analizirajući **odgovore privrednih udruženja**, procenat uključenosti **u proces izrade 93 zakona koji su bili predmet analize iznosi 37,6% (35 zakona)**. Za svrhu ove analize važno je napomenuti da ukoliko je bilo ko od privrednih udruženja bio uključen, na bilo koji način, u proces donošenja zakona, smatrano je da su privredna udruženja bila uključena. **Od ukupnog broja zakona, u 31,2% slučajeva privredna udruženja su bila uključena tokom početnih konsultacija, u toku javne rasprave 29%, dok je uključenost u rad radnih grupa bila 16,1%. Na pitanje o uključenosti u rad na izradi RIA¹ obrasca, udruženja su navela da su bila uključena u izradu 8,6% RIA obrazaca.**

U cilju unapređenja metodologije i boljeg razumijevanja značajnih razlika u odgovorima privrednih udruženja i ministarstava, i u ovom Izveštaju, kao i u prethodnom, se pravi razlika između kategorija „privreda“ i „privredna udruženja“ (odvojena pitanja: da li je bila uključena privreda, odnosno, da li su bila uključena privredna udruženja koja su članovi Savjeta za konkurentnosti). Analizirajući obje kategorije dobijamo informaciju o uključenosti „privatnog sektora“ u proces izrade zakona.

Na osnovu prikupljenih **odgovora ministarstava, od 93 zakona koji su bili predmet analize, u izradu 65,6% je bila uključena privreda (61 zakon), dok su privredna udruženja bila uključena 41,9% (39 zakona).** Privreda je bila uključena u fazi konsultacija u 47,3% slučajeva u odnosu na ukupan broj zakona. U toku javne rasprave uključenost je iznosila 43% u odnosu na ukupan broj zakona, dok je u radu radnih grupa

¹ „Regulation Impact Assesment“ – Analiza procjene uticaja propisa

privreda učestvovala 34,4%. Od ukupnog broja zakona, privreda je po odgovorima nadležnih institucija bila uključen u izradu RIA obrazaca u 15,1% slučajeva.

U poređenju sa prethodnim izvještajima, kada je razlika u nivou uključenosti bila znatno veća, usljed činjenice da su ministarstva pod privredom podrazumijevala pored privrednih udruženja i ostale privredne subjekte (privredna društva, strukovna udruženja itd), **ovaj, kao i prethodni izvještaj, sadrži dodatni pokazatelj o uključenosti isključivo privrednih udruženja, pa je razlika u procentu uključenosti u tom dijelu znatno manja.** S tim u vezi, izračunat je nivo uključenosti od **37,6% na osnovu odgovora privrednih udruženja, odnosno 41,9% na osnovu odgovora ministarstava.** Razlika u stepenu uključenosti je posljedica što su ministarstva izvijestila da su privredna udruženja bila uključena u izradu 4 zakona, za koje su privredna udruženja izvijestila da nijesu bila uključena (nakon uočenih razlika, Sekretarijat je kontaktirao konkretno privredno udruženje za koje je ministarstvo izvijestilo da je bilo uključeno i dobijena je povratna informacija da nije postojala uključenost vezano za konkretne zakone). To su su sljedeći zakoni:

- Predlog Zakona o pomorsko - agencijskoj djelatnosti,
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu,
- Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu,
- Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom.

UVOD I METODOLOGIJA

Sekretarijat Savjeta za konkurentnost je zadužen za izradu Izvještaja o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona. Cilj izvještavanja je da ukaže u kojoj fazi i u kojoj mjeri je uključen privatni sektor, kao i da da informaciju o inicijativi privatnog sektora da bude uključen u proces izrade ili izmjene propisa. Takođe, jedan od ciljeva izrade ovog izvještaja je da se dobije informacija o tome da li je privatni sektor uključen u izradu RIA obrazaca.

Da bi dobili relevantne rezultate, dostavljen je upitnik predstavnicima privrednih udruženja koji su članovi Savjeta za konkurentnost (Privredna komora Crne Gore, Unija poslodavaca Crne Gore, Montenegro biznis alijansa, Američka privredna komora, Savjet stranih investitora Crne Gore, Asocijacija poslovnih žena Crne Gore, Udruženje preduzetnica Crne Gore, Asocijacija menadžera Crne Gore i Udruženje mladih preduzetnika), kao i ministarstvima na popunjavanje. Odgovori na upitnik su predefinisani (potrebno izabrati odgovor od nekoliko ponuđenih), sa mogućnošću davanja otvorenog komentara. Pitanja iz upitnika odnosila su se na **93 zakona, relevantna za privredu, a koji su shodno Programu rada Vlade za 2023. godinu planirani za usvajanje tokom 2023. godine.** Dodatno, ministarstva i privredna udruženja su imala mogućnost da dodaju zakon, ukoliko se u ovom periodu radilo na njemu, a nije bio na spisku.

U odnosu na prethodne upitnike, **ovaj** Izveštaj je, kao i **prethodni**, izrađen na bazi upitnika koji je **korigovan**, na inicijativu Američke privredne komore u Crnoj Gori, a shodno zaključku Savjeta za konkurentnost. Naime, u upitnicima su dodata dva nova pitanja: pitanje za ministarstva „Da li je neko od privrednih udruženja /članova Savjeta za konkurentnost, bilo uključeno u izradu ovog zakona“, dok je za privredna udruženja dodatno pitanje glasilo „Da li ste pokazali zainteresovanost za uključivanje u izradu ovog zakona?“. Na osnovu toga, izvršen je obračun dva nova uporediva indikatora:

- Procenat uključenosti privrede u odnosu na broj zakona za čiju izradu su privredna udruženja pokazala interesovanje (na osnovu odgovora privrednih udruženja) i
- Procenat uključenosti privrede u odnosu na broj zakona za čiju izradu su privredna udruženja pokazala interesovanje (na osnovu odgovora ministarstava).

Pored toga, dodat je još jedan novi indikator koji bi bio uporediv sa indikatorom koji se već obračunava – uključenost privrede (na osnovu odgovora privrednih udruženja) -

- procenat uključenosti privrednih udruženja / članova Savjeta u proces izrade zakona (na osnovu odgovora ministarstava).

Analizirajući podatke privrednih udruženja kroz odgovore na pitanja „Da li ste bili uključeni u proces izrade zakona na bilo koji način“ i „Da li ste pokazali zainteresovanost za uključivanje u izradu ovog zakona“, dobijamo odgovor na pitanje o tome da li je privrednim udruženjima data, tj uskraćena, mogućnost da budu dio procesa izrade zakona. S tim u vezi, **utvrđeno je da su privredna udruženja učestvovala u izradi 95% zakona za koja su pokazali zainteresovanost. Privredna udruženja su kroz odgovore navela da su za 2 zakona pokazali zainteresovanost za učešćem u proces izrade, ali da nijesu bili uključeni.**

ODGOVORI PRIVREDNIH UDRUŽENJA

Napomena: Za svrhu ove analize važno je napomenuti da ukoliko je bilo koje od privrednih udruženja bilo uključeno, na bilo koji način, u proces donošenja zakona, smatrano je da su u izradu određenog zakona privredna udruženja bila uključena. Slijedi tabelarni pregled odgovora privrednih udruženja na pitanja iz upitnika, za zakone u kojima su privredna udruženja bila uključena:

Tabela 1. Pregled DA odgovora privrednih udruženja

Pitanje	Broj zakona	% u odnosu na ukupan broj zakona (93 zakona)
Da li ste bili uključeni u proces izrade zakona na bilo koji način?	35	37,6%
Da li ste bili uključeni u konsultacije u početnoj fazi izrade zakona?	29	31,2%
Da li ste bili uključeni u toku javne rasprave?	27	29%

Pitanje	Broj zakona	% u odnosu na ukupan broj zakona (93 zakona)
Da li ste bili uključeni u okviru radne grupe?	15	16,1%
Da li ste bili uključeni u izradu RIA obrasca?	8	8,6%

Od ukupnog broja zakona u čijoj izradi su privredna udruženja bila uključena, **privreda je dala konkretne komentare za 28 zakona, odnosno 80% u odnosu na broj zakona u čijoj izradi su učestvovali**. Ukoliko se odgovori privrede rangiraju (komentari nisu usvojeni uopšte -1, djelimično su usvojeni -2, usvojeni su u većoj mjeri – 3, usvojeni su u potpunosti – 4), dobija se srednja ocjena percepcije privrednih udruženja o usvajanju komentara koje su dali **2,3** (na skali od 1 do 4).

Analizirajući isključivo zakone u čijoj izradi su privredna udruženja bila uključena, postavljeno je i pitanje o tome da li su bili adekvatno uključeni u proces izrade zakona. Ukoliko se odgovori privrede rangiraju (nisu uopšte bili uključeni -1, nedovoljno uključeni -2, djelimično uključeni – 3, adekvatno uključeni – 4), dobija se **srednja ocjena percepcije privrednih udruženja o kvalitetu njihove uključenosti 3,4** (na skali od 1 do 4).

ODGOVORI MINISTARSTAVA

Napomena: Za svrhu ove analize važno je napomenuti da od ovog izvještaja ministarstva u odgovorima prave razliku između „privredna udruženja“ i „privreda“. Pod „privrednom“ se smatraju ostali subjekti (mimo udruženja, članova Savjeta), a koji dolaze iz privatnog sektora, kao npr. strukovna udruženja, individualne kompanija, itd.

Predmet ovog Izvještaja su 93 zakona, koji su relevantni za privredu, a koji su shodno Programu rada Vlade za 2023. godinu planirani za usvajanje tokom 2023. godine. Dobijeni su odgovori za sve zakone, što znači da je procenat odgovora ministarstava 100%.

Ministarstva su dostavila po drugi put odgovor na pitanje da li je neko od privrednih udruženja /članova Savjeta za konkurentnost, bilo uključeno u izradu konkretnog zakona. Na osnovu odgovora utvrđeno je da su privredna udruženja (članovi Savjeta za konkurentnost) bili uključeni 41,9%. **Slijedi tabelarni pregled zakona za koja su ministarstva izvijestila da su privredna udruženja bila uključena u izradi:**

² Bez odgovora - 0; bez povratne informacije - 0

Tabela 2. Spisak zakona u čijoj izradi su učestvovala privredna udruženja

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
1	Predlog izmjena i dopuna Zakona o izvršenju i obezbjeđenju	Ministarstvo pravde
2	Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
3	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
4	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnim taksama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
5	Predlog zakona o upravljanju otpadom	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
6	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
7	Predlog zakona o komunalnim djelatnostima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
8	Predlog zakona o vodnim uslugama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
9	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
10	Predlog zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju	Ministarstvo energetike i rudarstva
11	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
12	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenost	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
13	Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti	Ministarstvo unutrašnjih poslova
14	Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti koje sprovode nadležni organi u svrhe sprovođenja istrage, otkrivanja ili gonjenja za krivična djela ili izvršavanje krivičnih sankcija	Ministarstvo unutrašnjih poslova
15	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima	Ministarstvo unutrašnjih poslova
16	Predlog zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma	Ministarstvo unutrašnjih poslova
17	Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti	Ministarstvo zdravlja
18	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
19	Predlog zakona o izgradnji objekata	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
20	Predlog zakona o planiranju prostora	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
21	Predlog zakona o legalizaciji bespravnih objekata	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
22	Predlog Zakona o pomorsko - agencijskoj djelatnosti	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
23	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu	Ministarstvo sporta i mladih
24	Predlog zakona o visokom obrazovanju	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
25	Predlog Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
26	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu	Ministarstvo ekonomskog razvoja
27	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima	Ministarstvo ekonomskog razvoja
28	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini	Ministarstvo ekonomskog razvoja
29	Predlog zakon a o elektronskim komunikacijama	Ministarstvo ekonomskog razvoja
30	Predlog Zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti	Ministarstvo ekonomskog razvoja
31	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru	Ministarstvo javne uprave
32	Predlog zakona o informacionoj bezbjednosti	Ministarstvo javne uprave
33	Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu	Ministarstvo finansija
34	Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom	Ministarstvo finansija
35	Predlog Zakona o igrama na sreću	Ministarstvo finansija
36	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama	Ministarstvo finansija
37	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica	Ministarstvo finansija
38	Predlog zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata	Ministarstvo finansija
39	Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

U poređenju sa prethodnim izvještajima kada je razlika u nivou uključenosti bila znatno veća, usljed činjenice da su ministarstva pod privredom podrazumijevala pored privrednih udruženja i ostale privredne subjekte, **ovaj, kao i prethodni Izvještaj sadrži dodatni pokazatelj o uključenosti isključivo privrednih udruženja (članova Savjeta za konkurentnost), pa je razlika u procentu uključenosti u tom dijelu znatno manja. S tim u vezi, izračunat je nivo uključenosti od 37,6% na osnovu odgovora privrednih udruženja, odnosno 41,9% na osnovu odgovora ministarstava.** Razlika u stepenu uključenosti je posljedica činjenice što su ministarstva izvijestila da su privredna udruženja bila uključena u izradu 4 zakona, za koje su privredna udruženja izvijestila da nijesu bila uključena. Nakon uočenih razlika, Sekretarijat je kontaktirao konkretno privredno udruženje za koje je ministarstvo izvijestilo da je bilo uključeno i dobijena je povratna informacija da nije postojala uključenost vezano za konkretne zakone, i to:

- Predlog Zakona o pomorsko - agencijskoj djelatnosti,
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu,
- Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu,

- Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom.

Na osnovu odgovora ministarstava, privreda je u 65,6% slučajeva (61 zakon) bila uključena u izradu zakona na neki od sljedećih načina: kroz konsultacije, u početnoj fazi izrade zakona, učešćem kroz javnu raspravu, učešćem u radu radne grupe ili učešćem u izradi RIA obrazaca. **Slijedi tabelarni pregled odgovora ministarstava na pitanja iz upitnika za zakone u kojima je privreda bila uključena:**

Tabela 3. Pregled DA odgovora ministarstava

Pitanje	Broj zakona	% u odnosu na ukupan broj zakona (93 zakona)
Da li je privreda bila uključena u proces izrade propisa na bilo koji način?	61	65,6%
Da li je neko od privrednih udruženja /članova Savjeta za konkurentnost, bilo uključeno u izradi zakona?	39	41,9%
Da li je privreda bila uključeni u konsultacije u početnoj fazi izrade zakona?	44	47,3%
Da li je privreda bila uključena u toku javne rasprave?	40	43%
Da li je privreda bila uključena u okviru Radne grupe?	32	34,4%
Da li je privreda bila uključena u izradu RIA obrasca?	14	15,1%

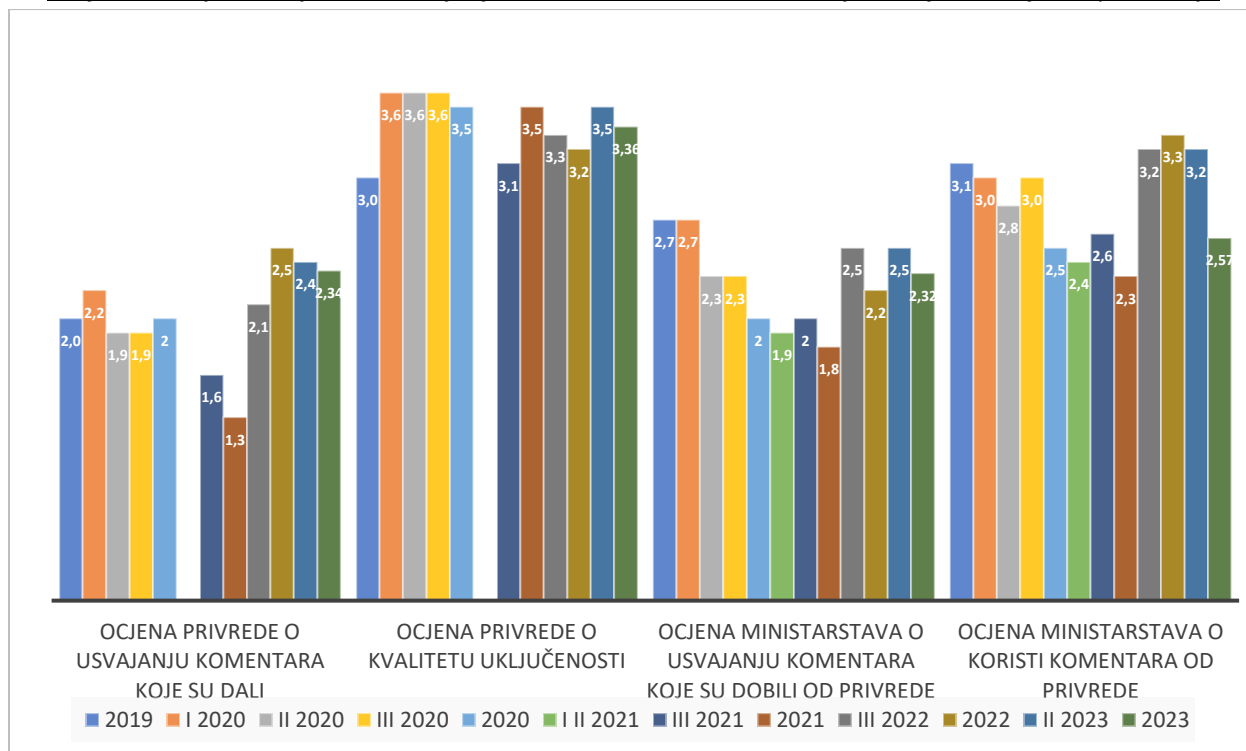
Za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala kroz javne rasprave, ministarstva su u dostavila komentare kao objašnjenje razloga neuključenosti. U tabelama 5, 6, 7 i 8 koje su sastavni dio Aneksa 1 prikazani su komentari nadležnih ministarstava na osnovu kojih se može zaključiti da je **u ovom periodu neuključenost uglavnom bila opravdana (izmjene tehničke prirode i sl), odnosno postoje planovi za uključjenje privrede u narednom periodu.**

Ukoliko se posmatraju zakoni u čijoj izradi je privreda bila uključena, u 63,9% slučajeva (39 zakona) privreda je dala i konkretne komentare. Kada se odgovori ministarstava rangiraju (komentari nisu usvojeni uopšte -1, djelimično su usvojeni -2, usvojeni su u većoj mjeri – 3, usvojeni su u potpunosti – 4), dobija se **srednja ocjena ministarstava o usvajanju komentara koje su dobili od privrede 2,32** (na skali od 1 do 4).

Kada se posmatraju isključivo zakoni za koje je privreda dala konkretne komentare, ministarstva ih smatraju prilično korisnim u 46,1% slučajeva. Ukoliko se odgovori ministarstava rangiraju (nije bilo korisno uopšte -1, djelimično korisno -2, prilično korisno – 3, veoma korisno – 4), dobija se **srednja ocjena ministarstava o usvajanju komentara koje su dobili od privrede 2,57** (na skali od 1 do 4).

Na sljedećem grafiku prikazane su prosječne ocjene usvajanja komentara, uključenosti u proces izrade zakona i ocjena korisnosti komentara od strane ministarstva i privrede.

Grafik 1. Prosječne ocjene za usvajanje komentara, adekvatnost uključivanja i benefita – poređenje

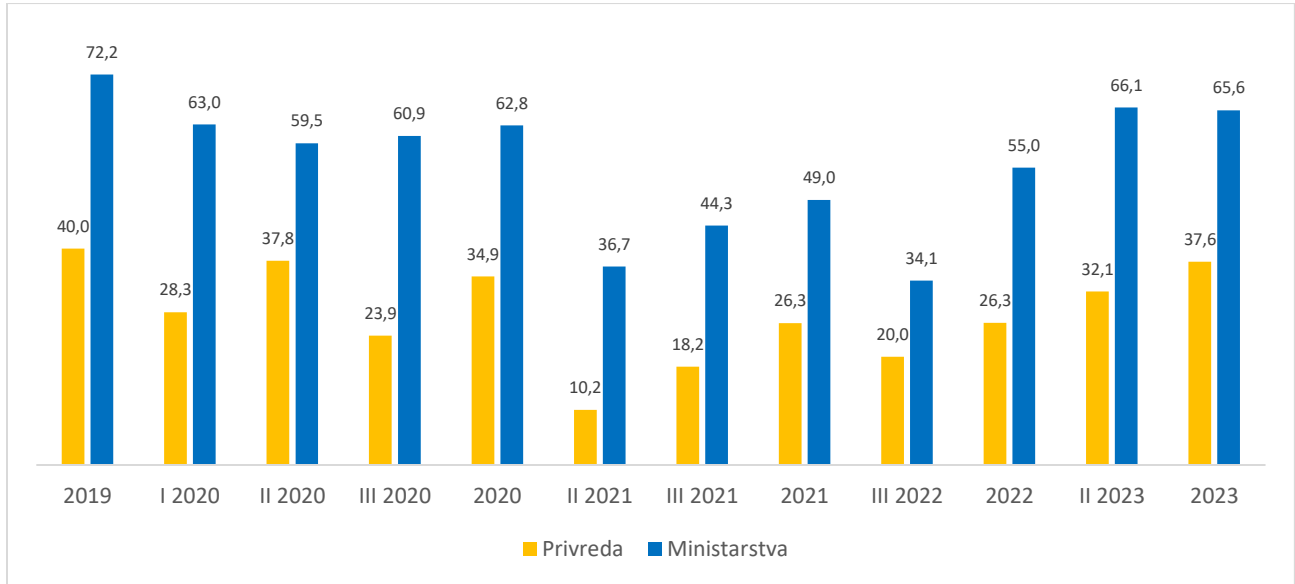

POREĐENJA ODGOVORA PRIVREDNIH UDRUŽENJA I MINISTARSTAVA I POREĐENJE SA PRETHODNIM IZVJEŠTAJIMA

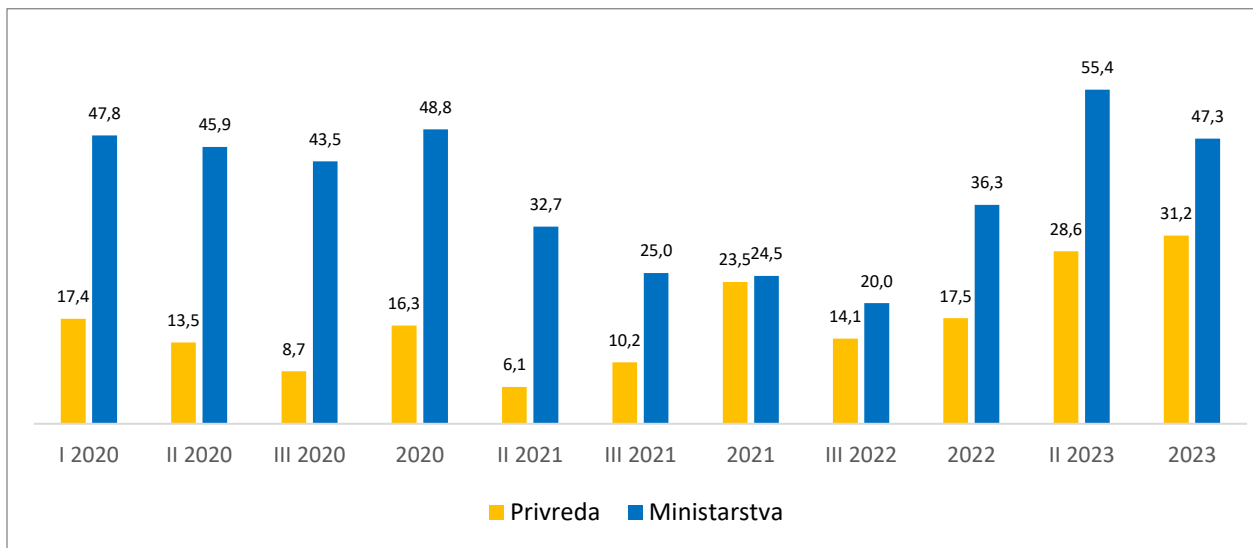
Ukoliko se poredе odgovori privrednih udruženja i ministarstava, dolazi se do razlike u procentu uključenosti privrede. *Kako je ranije pomenuto, odgovori privrednih udruženja odnose se isključivo na uključenost privrednih udruženja koja su članovi Savjeta za konkurentnost, dok kada ministarstva odgovaraju na pitanja o uključenosti privrede, do prethodnog izvještaja, privredom su smatrali i druga udruženja ili privredne subjekte.*

Grafici u nastavku prikazuju procentualnu uključenost privrede u proces izrade zakona u odnosu na ukupan broj zakona koji su bili predmet istraživanja (93) i daju preglede odgovora privrede i ministarstava za svih 12 do sada sprovedenih istraživanja.

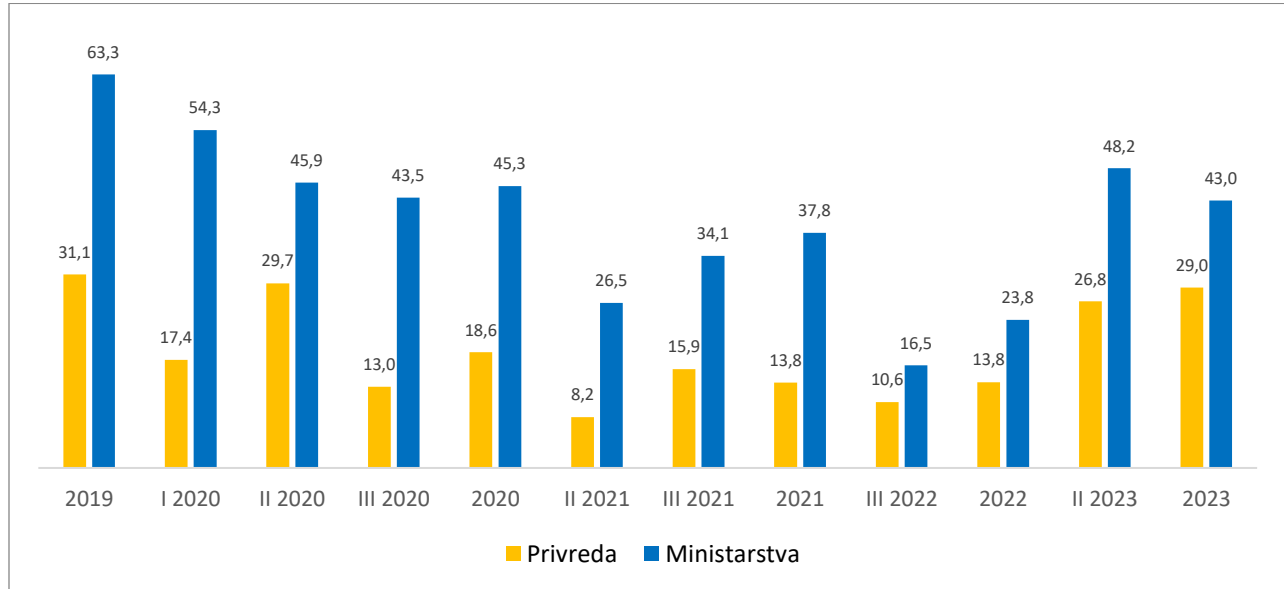
Grafik 2. Ukupna uključenost – poređenje (%)

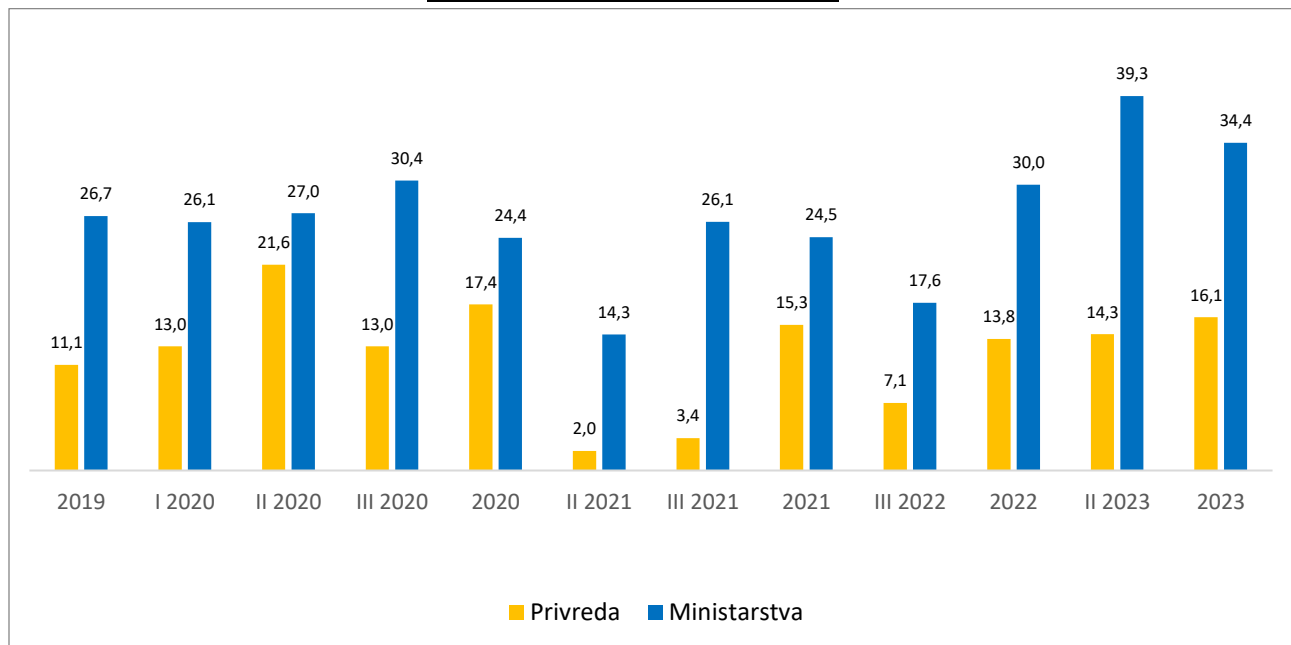
Grafik 3. Početne konsultacije – poređenje (%)

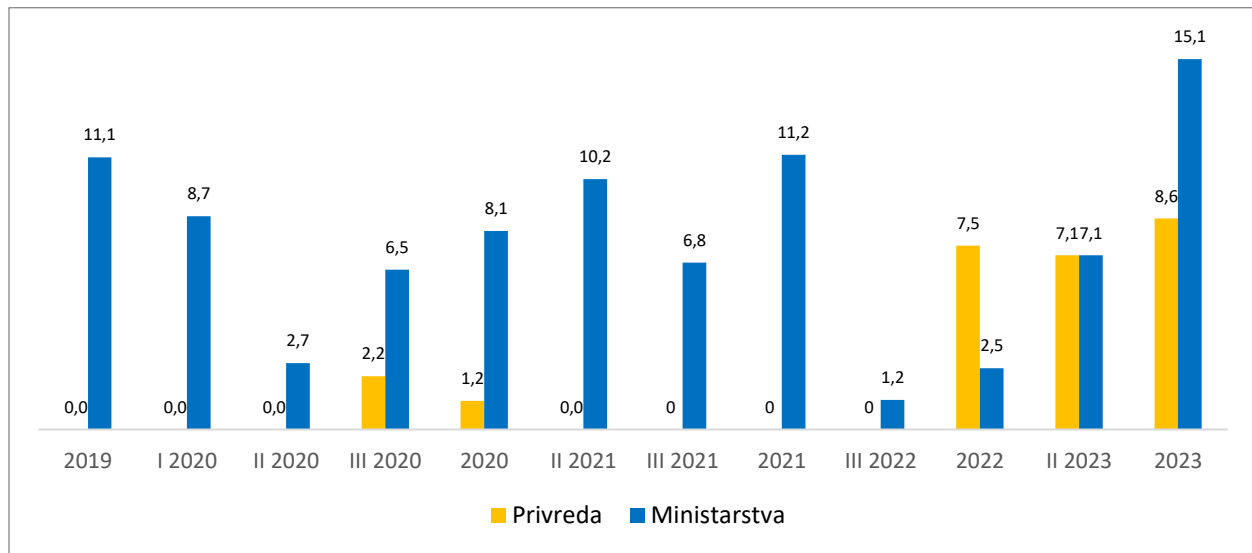
Grafik 4. Javna rasprava – poređenje (%)

Grafik 5. Radne grupe – poređenje (%)

Grafik 6. RIA – poređenje (%)

Kada se posmatraju odgovori privrednih udruženja, zapaža se trend rasta učešća privrede u procesu izrade zakona u odnosu na prethodno istraživanje i sada je na nivou od 37,6%. Evidentan je rast u svim fazama uključenosti, a posebno se ističe rast učešća u postupku javne rasprave i ovaj procenat je najveći u posljednjih 9 istraživanja (29%). Međutim i pored rasta, procenti su i dalje na prilično niskom nivou, posebno u dijelu učešća u radnim grupama (16,1%) i u izradi RIA obrasca koji je na nivou od 8,6%.

Kada se posmatraju odgovori ministarstava, ukupna uključenost je na sličnom nivou kao kod prethodnih istraživanja (kada pratimo odgovore koji se odnose i na „privredu“ i na „privredna udruženja“). Uključenost u izradi RIA obrazaca je najveća do sad zabilježena i iznosi 15,1%.

PREGLED UKLJUČENOSTI PRIVREDE U IZRADU ZAKONA PO POGLAVLJIMA IZ PROCESA EU INTEGRACIJA

U nastavku je tabela koja daje pregled uključenosti privrede u proces izrade zakona po EU poglavljima. Napomena: Broj zakona po poglavljima je relativno mali, tako da se procenti navedeni u tabeli moraju uzeti sa rezervom jer male izmjene u ukupnom broju analiziranih zakona značajno utiču na procenat uključenosti po poglavlju.

Tabela 4. Uključenost privrede u izradu zakona, po poglavlju EU integracija

Broj poglavlja	Poglavlje EU integracija	Broj zakona u čijoj izradi je privreda bila uključena	Ukupan broj zakona po poglavlju	% u odnosu na ukupan broj zakona po poglavlju
1	Sloboda kretanja robe	1	1	100%
3	Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	1	1	100%
5	Javne nabavke	1	1	100%
9	Finansijske usluge	6	7	86%
10	Informatičko društvo i mediji	1	1	100%
11	Poljoprivreda I ruralni razvoj	1	3	33%
14	Saobraćajna politika	2	2	100%
15	Energetika	2	5	40%
16	Porezi	1	1	100%
17	Ekonomska i monetarna unija	1	1	100%
18	Statistika	1	2	50%
23	Pravosuđe i temeljna prava	2	6	33%
24	Pravda, sloboda i bezbjednost	3	4	75%
25	Nauka I istraživanje	3	3	100%
26	Obrazovanje I kultura	1	1	100%
27	Životna sredina	5	6	83%
28	Zaštita potrošača i zdravlja	4	5	80%
32	Finansijski nadzor	1	1	100%
1 i 3	Sloboda kretanja robe Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	1	1	100%
1 i 27	Sloboda kretanja robe Životna sredina	1	1	100%
10 i 21	Informatičko društvo i mediji i Trans evropske mreže	1	1	100%
19 i 23	Socijalna politika i zapošljavanje i Pravosuđe i temeljna prava	3	3	100%
29 i 30	Carinska unija i Vanjski odnosi	2	2	100%

Broj poglavlja	Poglavlje EU integracija	Broj zakona u čijoj izradi je privreda bila uključena	Ukupan broj zakona po poglavlju	% u odnosu na ukupan broj zakona po poglavlju
3 i 20	Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga i Preduzetništvo i industrijska politika	5	5	100%
	UKUPNO	50	64	78%

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Imajući u vidu cilj ove vrste izvještaja, koji se prevashodno ogleda u namjeri da se javno-privatni dijalog unaprijedi i da se putem sinergije znanja i iskustava dođe do konkurentnijeg poslovnog ambijenta kroz definisanje legislative i bolje implementacije iste, slijede najvažniji zaključci i preporuke:

- Predmet ovog Izvještaja su **93 zakona**, koji su relevantni za privredu, a koji su shodno Programu rada Vlade za 2023. godinu planirani za usvajanje tokom 2023. godine.
- Dobijeni su odgovori od **svih ministarstava** na upitnik, dok je **7 od 9 privrednih udruženja, članova Savjeta za konkurentnost, dostavilo odgovor na upitnik.**
- Na osnovu odgovora **ministarstava**, privreda je u **65,6%** slučajeva (61 zakon) bila uključena u izradu zakona, dok su privredna udruženja bila uključena u **41,9%** (39 zakona). S tim u vezi, **ukupna uključenost je najveća u posljednjih 9 istraživanja.**
- Na osnovu odgovora **privrednih udruženja** procenat uključenosti je **37,6%** (35 zakona). Zapaža se trend rasta učešća privrede u procesu izrade zakona u odnosu na prethodno istraživanje i sada je na najvišem nivou od kada se radi ovaj vid istraživanja. Posebno se ističe rast učešća u postupku **javne rasprave** i ovaj procenat je na najvećem nivou u posljednjih sedam istraživanja i iznosi **29%**. Međutim i pored rasta, procenti su na prilično niskom nivou, posebno u dijelu učešća u radnim grupama (16,1%) i izrade RIA obrasca koji je na nivou od 8,6%.
- Na kraju, izvještaj predstavlja dobru osnovu za dalje praćenje ovog procesa, uz mogućnost izvještavanja o trendu unapređenja privatno-javnog dijaloga u narednom periodu. Sekretarijat Savjeta će nastaviti da priprema izvještaje u skladu sa Planom rada Savjeta za konkurentnost.

ANEKS 1. KOMENTARI MINISTARSTAVA

Tabela 5. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - javna rasprava nije obavezna za ovu vrstu zakona)

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijskim emisijama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Predloženom dopunom ovog zakona ne utiče se na dostignuti stepen usaglašenosti sa Direktivom o industrijskim emisijama, već se obezbjeđuju uslovi za njenu efikasniju implementaciju, posebno u dijelu nezavisnog pregleda i ocjene priložene dokumentacije od strane operatera, što može samo pozitivno uticati na budući rad operatera, kao i osiguranje visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.
Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190	Ministarstvo rada i socijalnog staranja	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190 predstavlja standard Međunarodne organizacije rada koji država Crna Gora samo ratifikuje u integralnom tekstu. Za navedeni zakon se ne formira radna grupa, ne organizuje se javna rasprava.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Izmjene su tehničke prirode i neće bitnije uticati na ekonomsko okruženje, već će se urediti nedostaci u okviru sprovođenja istog. Zakon poslat u Sekretarijat za zakonodavstvo.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vinu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Izmjene zakona su u ranoj fazi, ali su tehničke prirode. Izmjene i dopune Zakona o vinu donose se u cilju kontinuiranog usaglašavanja sa EU regulativom.

Tabela 6. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - javni poziv za javnu raspravu još nije raspisan)

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Izrada Nacrta je u toku, očekuje se da će javni poziv za Javnu raspravu biti ubrzo raspisan, i da će između ostalih i privreda biti uključena. Takođe u postupku pribavljanja mišljenja Predlog zakona, zajedno sa RIA obrascem će biti upućen Privrednoj komori.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Izrada nacrta zakona je u početnoj fazi, a isto je uslovljeno objektivnim razlozima.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o skijalištima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Izrada nacrta zakona je u početnoj fazi, a isto je uslovljeno objektivnim razlozima.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o raftingu	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Izrada nacrta zakona je u početnoj fazi, a isto je uslovljeno objektivnim razlozima.
Predlog zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Nacrt zakona je u fazi izrade.
Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o	Ministarstvo zdravlja	Poziv za javnu raspravu će biti tek upućen. Sugestije privrede su dostavljene i biće razmatrane u narednom periodu.

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda		
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine	Nacrtr zakona je u radnoj verziji, tako da nije bilo moguće održati javnu raspravu. Kad bude pripremljen Nacrt, organizovaće se javna rasprava.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Planiranim izmjenama zakonskih rješenja nastojeće se unaprijediti ekvivalentnosti postojećih kvalifikacija, koje su stečene prije stupanja na snagu Zakona iz 2010
Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini	Ministarstvo ekonomskog razvoja	Formirana je radna grupa koju su činili predstavnici svih zainteresovanih strana koje cine Socijalni savjet kao i predstavnici Ministarstva rada. Nakon medijskih objava u vezi neradne nedelje i misljenja Sekretarijata za zakonodavstvo, da je potrebno paralelno izmjeniti Zakon o radu, se odustalo od daljeg rada na tekstu zakona.
Predlog zakona o zaštiti potrošača	Ministarstvo ekonomskog razvoja	Sekretarija Savjeta za konkurentnost je ukljucen u pocetnoj fazi izrade zakona . Nacrt zakona ce biti objavljen na javnu raspravu do kraja decembra mjeseca.
Predlog zakona o kolektivnim tužbama	Ministarstvo ekonomskog razvoja	U toku je izrada nacrtu zakona nakon cega ce se isti objaviti na javnu raspravu I dostaviti udruzenjima privrednika na komentare.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	Ministarstvo finansija	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike je u pripremnjoj fazi, odnosno još uvijek se nacrt izmjena i dopuna razmatra u okviru Radne grupe koju je formiralo Ministarstvo finansija (br. 12-040/22-10637/2 od 11. aprila 2022. godine). Članovi radne grupe su predstavnik/ci Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore, NVO u Savjetu statističkog sistema i Uprave za statistiku.

Tabela 7. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti - privatni sektor se nije odazvao pozivu na javnu raspravu)

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	Ministarstvo pravde	U postupku Izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, Ministarstvo pravde sprovelo je postupak konsultovanja zainteresovne javnosti, kao i postupak Javne rasprave. Međutim predstavnici privrede nisu iskazali interesovanje za učešćem u javnom konsultovanju i javnoj raspravi u izradi ovog propisa.
Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama	Ministarstvo pravde	U postupku Izrade Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, Ministarstvo pravde sprovelo je postupak konsultovanja zainteresovne javnosti, kao i postupak Javne rasprave. Međutim predstavnici privrede nisu iskazali interesovanje za učešćem u javnom konsultovanju i javnoj raspravi u izradi ovog propisa.

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku	Ministarstvo pravde	Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku je izrađen i upućen Evropskoj komisiji na mišljenje. Privredi nije poslat poziv za učešće u izradi nacrt zakona kao ni u izradi RIA obrasca obzirom da redovna zakonodavna procedura to ne podrazumijeva, dok je popunjen RIA obrazac bio predmet javne rasprave, na kojoj u odnosu na predmetni obrazac od strane prirede nisu dati komentari, niti je iskazano interesovanje za učešće
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Predloženim zakonom se izvršava obaveza utvrđena na sjednici Vlade Crne Gore od 8. aprila 2021, povodom razmatranja Predloga odluke o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspeksijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrži odredbe o zaštiti potrošača, na kojoj su donijeti zaključci broj 04-1798/2. Takođe, Predlogom zakona će se izvršiti dodatno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, s obzirom da se stvara pravni osnov za transpoziciju Regulative (EU) br. 564/2013 o naknadama i taksama koje se plaćaju Evropskoj agenciji za hemikalije
Predlog zakona o Vladi	Ministarstvo javne uprave	Pripremljen je Nacrt zakona o Vladi sa kojim je Vlada upoznata u julu 2022. godine, a nakon čega je sprovedena javna rasprava. Tekst ovog zakona unaprijeđen sa komentarima dobijenim sa javne rasprave, kao i komentarima nadležnih organa tokom sprovedenih dodatnih međuresorskih konsultacija. Tekst zakona dostavljen je Evropskoj i Venecijanskoj komisiji na upoznavanje. Na tekst zakona Venecijanska komisija je 10. oktobra 2023. godine dostavila mišljenje u kome je, između ostalog, navedeno da je potrebno dodatno precizirati neka od predloženih zakonskih rješenja, uz preporuku da ovaj postupak treba da dovrši novoizabrana Vlada, a ne Vlada u „tehničkom mandatu“.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Ministarstvo javne uprave	Pripremljen je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji je nakon povlačenja iz Skupštinske procedure, i sprovedene procedure propisane Poslovnikom Vlade Crne Gore, utvrđen od strane Vlada 7. marta 2023. godine. Predlog je nakon formiranja 44. Vlade zaključkom Vlade vraćen iz skupštinske procedure i u toku je procedura za njegovo ponovno upućivanje Vladi na utvrđivanje.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama	Ministarstvo javne uprave	Ministarstvo javne uprave pripremi je dokument pod nazivom “Identifikovani problemi i moguća rješenja budžetskog finansiranja projekata i programa NVO”, koji je poslužio kao polazna osnova za pripremu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO. Potom je sproveden postupak konsultovanja zainteresovane javnosti povodom pripreme Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona nevladinim organizacijama i postupak izbora predstavnika NVO za učešće u Radnom tijelu, na osnovu javnog poziva koji je objavljen 31.03.2022. godine. Radno tijelo za izradu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO formirano je krajem jula 2022. godine, a čine ga predstavnici svih relevantnih institucija i NVO sektora (dva predstavnika) koji će dati doprinos izradi teksta zakona. Trenutno predstavnici MJU, nakon održana dva sastanka radne grupe, rade na pripremi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO. Za izradu ovog zakona obezbijedena je podška eksperta, koji je angažovan kroz EU projekat koji finansira Evropska komisija.

Tabela 8. Komentari ministarstava za zakone u čijoj izradi privreda nije učestvovala u toku javne rasprave (razlog neuključenosti nije specificiran)

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima	Ministarstvo pravde	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima je u fazi izrade.
Predlog zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora	Ministarstvo energetike i rudarstva	S obzirom da je u toku rad na Nacrtu navedenog Zakona, planirano je da u kasnijoj proceduri budu uključeni svi akteri neophodni za donošenje ovog zakona.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	Ministarstvo energetike i rudarstva	U toku je postupak formiranja međuresorne radne grupe koja će otpočeti aktivnosti na izradi navedenog zakona.
Predlog zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima	Ministarstvo energetike i rudarstva	U prethodnom periodu je pripremljen Nacrt zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima. Međutim, s obzirom da je 2022. godine u Evropskoj uniji stupila na snagu nova TEN-E Regulativa tj. Regulativa (EU) 2022/869 o smjernicama za trans-evropsku energetsku infrastrukturu, potrebno je bilo izvršiti doradu postojećeg Nacrta zakona i usklađivanje sa novom regulativom. Planirano je da se na sledećem sastanku Savjeta ministara Energetske zajednice u decembru 2023. godine donese odluka o obavezi ugovornih strana Energetske zajednice da transponuju i implementiraju prilagođenu verziju Regulative (EU) 2022/869. Rad na pripremi Zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima će se nastaviti nakon usvajanja Regulative (EU) 2022/869, koja će biti prilagođena za ugovorne strane Energetske zajednice.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika	Ministarstvo energetike i rudarstva	Odustalo se od izmjena i dopuna Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika, jer trenutna forma zadovoljava aktuelne potrebe u predmetnoj oblasti.
Predlog zakona o izmjenama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Nije predviđen Programom rada Vlade za 2024. Čekaju se izmjene EU regulative kojim se definiše oblast uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mladima	Ministarstvo sporta i mladih	Zakon o mladima (izmjene i dopune) je trenutno u fazi izrade nacрта, formirana je radna grupa u koju će biti uključeni predstavnici Privredne komore
Predlog zakona o visokom obrazovanju	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Rad na Zakonu je u toku, tako da će predstavnik Privredne komore koji je član Radne grupe za izradu Zakona biti uključen u sve faze do donošenja Zakona i očekujemo konkretne komentare na tekst Zakona.
Predlog Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Rad na Zakonu je u toku, tako da će predstavnik Privredne komore koji je član Radne grupe za izradu Zakona biti uključen u sve faze do donošenja Zakona i očekujemo konkretne komentare na tekst Zakona.
Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom	Ministarstvo ekonomskog razvoja	Navedeni zakon nije završen a s obzirom da trenutno postoji prioritet za drugim propisima isti nije predviđen u Programu rada Vlade za 2024.
Predlog zakona o postupcima za naknadu štete zbog povreda konkurencije na tržištu	Ministarstvo ekonomskog razvoja	Zakon će biti dat na javnu raspravu krajem decembra

Zakon	Nadležno ministarstvo	Komentar
Predlog zakon a o elektronskim komunikacijama	Ministarstvo ekonomskog razvoja	Izrada Nacrta Zakona o elektronskim komunikacijama je u završnoj fazi, ali zbog dugotrajnih procedura međuresorskog usaglašavanja i slanja na mišljenje EK nije moguća realizacija za IV kvartal kako je predviđeno PRV za 2023. godinu, već se pomjera za III kvartal 2024. godine.
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji	Ministarstvo finansija	Analiza važećeg Zakona o reviziji je u toku i sprovodi se na nivou Savjeta za reviziju kao i od strane predstavnika Ministarstva finansija. Određenu analizu i predlog izmjena ovog zakonskog rješenja je napravio i Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore. Predlog izmjena od strane ISRCG je dostavljen Ministarstvu finansija na razmatranje. Do kraja juna će biti pozvani i predstavnici privrede da se uključe u proces izmjena Zakona o reviziji i eventualno dostave svoje predloge izmjena. U međuvremenu, Ministarstvo je ostvarilo komunikaciju sa određenim međunarodnim organizacijama i partnerima (EU, Svjetska banka, itd) sa kojima smo razmijenili mišljenja i stavove po pitanju izmjena važećeg Zakona o reviziji i dobili punu podršku i spremnost za pomoć u analizi i pripremi izmjena. Nakon pribavljanja predloga izmjena zakona od strane svih relevantnih strana, isti će biti razmatrani na sjednicama Savjeta za reviziju i nakon toga će Ministarstvo finansija pristupiti izradi konačnog predloga izmjena Zakona o reviziji.
Predlog zakona o popisu poljoprivrede 2024. godine	Ministarstvo finansija	RG je završila rad na nacrtu Predloga zakona o popisu poljoprivrede 2024. godine i isti će se dalje procesuirati prema nadležnim organima.

ANEKS 2. SPISAK ZAKONA KOJI SU BILI PREDMET ANALIZE

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
1	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći	Ministarstvo pravde
2	Predlog izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku	Ministarstvo pravde
3	Predlog izmjena i dopuna Zakona o izvršenju i obezbjeđenju	Ministarstvo pravde
4	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskom savjetu i sudijama	Ministarstvo pravde
5	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima	Ministarstvo pravde
6	Predlog izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku	Ministarstvo pravde
7	Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
8	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
9	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnim taksama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
10	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
11	Predlog zakona o upravljanju otpadom	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
12	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
13	Predlog zakona o komunalnim djelatnostima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
14	Predlog zakona o vodnim uslugama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
15	Predlog zakona o dopuni Zakona o industrijским emisijama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
16	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planinskim stazama	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
17	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o skijalištima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
18	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o raftingu	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
19	Predlog zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
20	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
21	Predlog zakona o snabdijevanju naftnim derivatima u slučaju poremećaja u snabdijevanju	Ministarstvo energetike i rudarstva
22	Predlog zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora	Ministarstvo energetike i rudarstva
23	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	Ministarstvo energetike i rudarstva
24	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici	Ministarstvo energetike i rudarstva
25	Predlog zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima	Ministarstvo energetike i rudarstva
26	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika	Ministarstvo energetike i rudarstva
27	Predlog zakona o jedinstvenom tijelu vještačenja invaliditeta	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
28	Predlog zakona o povlasticama na putovanje lica sa invaliditetom	Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
29	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije Međunarodne organizacije rada o ukidanju nasilja i uznemiravanja broj 190	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
30	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenost	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
31	Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti	Ministarstvo unutrašnjih poslova
32	Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti koje sprovode nadležni organi u svrhe sprovođenja istrage, otkrivanja ili gonjenja za krivična djela ili izvršavanje krivičnih sankcija	Ministarstvo unutrašnjih poslova
33	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima	Ministarstvo unutrašnjih poslova
34	Predlog zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma	Ministarstvo unutrašnjih poslova
35	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim registrima	Ministarstvo unutrašnjih poslova
36	Predlog zakona o zdravstvenoj zaštiti	Ministarstvo zdravlja
37	Predlog zakona o izmjeni I dopuni Zakona o ograničavanju upotrebe duvanskih proizvoda	Ministarstvo zdravlja
38	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
39	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
40	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vinu	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
41	Predlog zakon o organskoj poljoprivredi	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
42	Predlog zakona o izmjenama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
43	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti hrane	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
44	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održavanju stambenih zgrada	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine
45	Predlog zakona o izgradnji objekata	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine
46	Predlog zakona o inženjerskoj komori	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine
47	Predlog zakona o planiranju prostora	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine
48	Predlog zakona o legalizaciji bespravnih objekata	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma I državne imovine
49	Predlog Zakona o pomorsko - agencijskoj djelatnosti	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
50	Predlog Zakona o izmjenama I dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
51	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mladima	Ministarstvo sporta i mladih
52	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu	Ministarstvo sporta i mladih
53	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
54	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
55	Predlog zakona o visokom obrazovanju	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
56	Predlog Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
57	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zanatstvu	Ministarstvo ekonomskog razvoja
58	Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom	Ministarstvo ekonomskog razvoja

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
59	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu	Ministarstvo ekonomskog razvoja
60	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima	Ministarstvo ekonomskog razvoja
61	Predlog zakona o potrošačkim kreditima	Ministarstvo ekonomskog razvoja
62	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini	Ministarstvo ekonomskog razvoja
63	Predlog zakona o postupcima za naknadu štete zbog povreda konkurencije na tržištu	Ministarstvo ekonomskog razvoja
64	Predlog zakona o zaštiti potrošača	Ministarstvo ekonomskog razvoja
65	Predlog zakona o kolektivnim tužbama	Ministarstvo ekonomskog razvoja
66	Predlog zakona o elektronskim komunikacijama	Ministarstvo ekonomskog razvoja
67	Predlog Zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti	Ministarstvo ekonomskog razvoja
68	Predlog zakona o Vladi	Ministarstvo javne uprave
69	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspeksijskom nadzoru	Ministarstvo javne uprave
70	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Ministarstvo javne uprave
71	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama	Ministarstvo javne uprave
72	Predlog zakona o informacionoj bezbjednosti	Ministarstvo javne uprave
73	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore	Ministarstvo finansija
74	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini	Ministarstvo finansija
75	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti	Ministarstvo finansija
76	Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o zajedničkom tranzitu	Ministarstvo finansija
77	Predlog Zakona o ratifikaciji Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom	Ministarstvo finansija
78	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji	Ministarstvo finansija
79	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru	Ministarstvo finansija
80	Predlog Zakona o igrama na sreću	Ministarstvo finansija
81	Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike	Ministarstvo finansija
82	Predlog zakona o popisu poljoprivrede 2024. godine	Ministarstvo finansija
83	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama	Ministarstvo finansija
84	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju	Ministarstvo finansija
85	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama	Ministarstvo finansija
86	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sanaciji kreditnih institucija	Ministarstvo finansija
87	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stečaju i likvidaciji banaka	Ministarstvo finansija
88	Predlog Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom	Ministarstvo finansija
89	Predlog zakona o alternativnim investicionim fondovima	Ministarstvo finansija
90	Predlog Zakona o penzionim fondovima	Ministarstvo finansija

Rb.	Zakon	Nadležno ministarstvo
91	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica	Ministarstvo finansija
92	Predlog zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata	Ministarstvo finansija
93	Predlog zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

ANEKS 3. UPITNICI

Tabela 9. Upitnik za privredna udruženja

Pitanja	Mogući odgovori
Da li ste bili uključeni u proces izrade zakona na bilo koji način (javna rasprava, radna grupa, izrada RIA obrazaca, javne konsultacije, učešće kroz odbore ili posebna tijela)?	Da Ne
Da li ste pokazali zainteresovanost za uključivanje u izradu ovog zakona?	Da Ne
Da li ste bili uključeni tokom procesa konsultacija, u početnoj fazi izrade zakona?	Da Ne
Da li ste bili uključeni u javnu raspravu?	Da Ne
Da li ste bili uključeni u okviru radne grupe?	Da Ne
Da li ste bili uključeni u izradu RIA obrasca?	Da Ne
Ukoliko ste bili uključeni, da li ste dali konkretne komentare?	Da Ne
Po vašoj procjeni u kom stepenu su vaši komentari usvojeni prilikom izrade zakona?	1 - nisu usvojeni uopšte 2 - djelimično su usvojeni 3 - usvojeni su u većoj mjeri 4 - u potpunosti su usvojeni 999 - nemamo povratnu informaciju
Da li smatrate da ste u radu na ovom zakonu bili adekvatno uključeni?	1 - nismo uopšte bili uključeni 2 - bili smo nedovoljno uključeni 3 - bili smo djelimično uključeni 4 - bili smo dovoljno / adekvatno uključeni
Komentar	Otvoreni komentar

Tabela 10. Upitnik za ministarstva

Pitanja	Mogući odgovori
Status izrade zakona	Nije otpočet rad na zakonu Rad na nacrtu Nacrt spreman za Vladu Usvojen na Vladi Usvojen na Skupštini
Poglavlje EU integracija	Ministarstva upisuju broj poglavlja EU

Pitanja	Mogući odgovori
Planirani datum usvajanja na Vladi	I 2022. II 2022. III 2022. IV 2022. 2023.
Da li je privreda bila uključena u proces izrade zakona na bilo koji način?	Da Ne
Da li je neko od privrednih udruženja /članova Savjeta za konkurentnost, bilo uključeno u izradu ovog zakona?	Američka privredna komora Privredna komora Unija poslodavaca Montenegrobiznisalijansa Savjet stranih investitora Asocijacija menadžera Asocijacija poslovnih žena Udruženje preduzetnica Udruženje mladih preduzetnika Više gore navedenih Ni jedno od gore navedenih
Da li je privreda bila uključena u konsultacije u početnoj fazi izrade zakona?	Da Ne
Ukoliko privreda nije bila uključena u fazi konsultacija, koji je razlog?	Privreda je bila informisana, ali nisu iskazali interesovanje Nismo poslali poziv predstavnicima privrede Nismo organizovali konsultacije
Da li je privreda bila uključena u toku javne rasprave?	Da Ne
Ukoliko privreda nije bila uključena u toku javne rasprave, koji je razlog?	Privatni sektor se nije odazvao pozivu na javnu raspravu Nije poslat javni poziv na javnu raspravu Javna rasprava nije obavezna za ovu vrstu zakona
Da li je privreda bila uključena u okviru Radne grupe?	Da Ne
Ukoliko privreda nije bila uključena u okviru Radne grupe, koji je razlog?	Privreda je bila informisana, ali nisu iskazali interesovanje Nismo poslali poziv predstavnicima privrede Nismo organizovali radnu grupu
Da li je privreda bila uključena u izradu RIA obrasca?	Da Ne
Ukoliko privreda nije bila uključena u izradi RIA obrasca, koji je razlog?	Privreda je bila informisana, ali nisu iskazali interesovanje Nismo poslali poziv predstavnicima privrede Nije radjen RIA
Ukoliko je privreda bila uključena u toku izrade zakona, na bilo koji način, da li su dali konkretne komentare?	Da Ne
Po vašoj procjeni u kom stepenu su komentari privrede usvojeni prilikom izrade zakona?	1 - nisu usvojeni uopšte 2 - djelimično su usvojeni 3 - usvojeni su u većoj mjeri 4 - u potpunosti su usvojeni
Koliko je za rad na konkretnom zakonu bilo korisno uključenje privrede?	1 - nije bilo korisno uopšte 2 - djelimično korisno 3 - prilično korisno 4 - veoma korisno
Komentar	Otvoreni komentar